



Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

29. srpnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zajednička poljoprivredna politika – Uredba (EU) 2016/1012 – Uzgojno valjane životinje čistih pasmina – Postupak priznavanja uzgojnih udruženja – Postupak odobravanja uzgojnih programa – Mogućnost odbijanja odobrenja novog uzgojnog programa za istu pasminu, u vezi s istim područjem, ako bi to odobrenje ugrozilo već postojeći uzgojni program – Pravo uzgajivača životinja čistih pasmina na odabir između različitih postojećih uzgojnih programa”

U predmetu C-286/23,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputila Curtea de Apel Braşov (Žalbeni sud u Braşovu, Rumunjska), odlukom od 10. travnja 2023., koju je Sud zaprimio 3. svibnja 2023., u postupku

Asociația Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip Simmental

protiv

Genetica din Transilvania Cooperativă Agricolă,

Agencia Națională pentru Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu”,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik vijeća, P. G. Xuereb (izvjestitelj) i A. Kumin, suci,

nezavisni odvjetnik: J. Richard de la Tour,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Asociațiju Crescătorilor de Vaci „Bălțată Românească” Tip Simmental, N.-G. Comșa-Fulga, *avocată*,
- za Geneticu din Transilvania Cooperativă Agricolă, A.-A. Arseni, D. Dobrev i L. Dobrinescu, *avocați*,

* Jezik postupka: rumunjski

- za rumunjsku vladu, E. Gane i L. Ghiță, u svojstvu agenata,
 - za Europsku komisiju, L. Radu Bouyon, B. Rechena i F. Thiran, u svojstvu agenata,
- odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. stavka 3. točke (b), članaka 8., 10. i 13., kao i Priloga I. dijela 1. odjeljka A točke 4. i Priloga I. dijela 1. odjeljka B točke 2. podtočke (a) Uredbe (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zootehničkim i genealoškim uvjetima za uzgoj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina, uzgojno valjanih hibridnih svinja i njihovih zametnih proizvoda i trgovinu njima kao i za njihov ulazak u Uniju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 652/2014, direktiva Vijeća 89/608/EEZ i 90/425/EEZ i stavljanju izvan snage određenih akata u području uzgoja životinja („Uredba o uzgoju životinja”) (SL 2016., L 171, str. 66.), u vezi s uvodnim izjavama 21. i 24. te uredbe.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između AsociaȚije Crescătorilor de Vaci „Bălăata Românească” Tip Simmental, udruženja uzgajivača goveda „Bălăata Românească” tipa Simmental (u daljnjem tekstu: udruženje BR), s jedne strane, i AgenȚije NaȚională pentru Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu” (Nacionalna agencija za zootehniku „Prof. dr. G. K. Constantinescu”, Rumunjska) (u daljnjem tekstu: Agencija za zootehniku) i Genetice din Transilvania Cooperativă Agricolă, poljoprivredne zadruge „Genetika iz Transilvanije” (u daljnjem tekstu: GT), s druge strane, u vezi s dodjelom odobrenja potonjoj kao uzgojnom udruženju radi provedbe uzgojnog programa za pasminu goveda „Bălăata Românească”.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 „Uvodne izjave 1., 20., 21., 24., 31., 32. i 34. Uredbe 2016/1012 glase:

„(1) Uzgoj goveda, svinja, ovaca, koza i kopitara u ekonomskom i socijalnom pogledu ima stratešku važnost za poljoprivredu Unije i doprinosi kulturnoj baštini [Europske] [u]nije. Ta poljoprivredna aktivnost, koja doprinosi sigurnosti hrane u Uniji, izvor je prihoda za poljoprivrednu zajednicu. Uzgoj životinja tih vrsta najbolje se promiče poticanjem korištenja uzgojno valjanih životinja čistih pasmina ili uzgojno valjanih hibridnih svinja zabilježene visoke genetske kvalitete.

[...]

(20) Uzgojni programi za uzgojno valjane životinje čistih pasmina provode se radi poboljšanja, na održiv način, proizvodnih i neproizvodnih osobina životinja neke pasmine ili radi očuvanja pasmine. Ti uzgojni programi trebali bi obuhvatiti dovoljno velik broj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina koje drže uzgajivači koji uzgojem i selekcijom promiču i razvijaju željene osobine u tim životinjama ili jamče očuvanje pasmine, u skladu s ciljevima

koje su zajednički prihvatili uzgajivači sudionici programa. [...] Uzgojno valjane životinje (čistih pasmina ili hibridne) koje sudjeluju u uzgojnom programu upisuju se u matičnu knjigu ili upisnik, uključujući informacije o njihovim precima i, ovisno o uzgojnim ciljevima navedenima u uzgojnom programu, podvrgavaju se testiranju rasta i razvoja ili bilo kojoj drugoj procjeni koji dovode do bilježenja podataka o osobinama u vezi s ciljevima tog uzgojnog programa. [...]

- (21) Pravo biti priznat kao uzgojno udruženje ili uzgojna organizacija koja ispunjava utvrđene kriterije trebalo bi biti temeljno načelo prava Unije o uzgoju životinja i unutarnjeg tržišta. Zaštitom gospodarske djelatnosti postojećeg uzgojnog udruženja ne bi trebalo opravdavati odbijanje priznanja novog uzgojnog udruženja za istu pasminu od strane nadležnog tijela ili kršenja načela kojima je uređeno unutarnje tržište. Isto vrijedi za odobrenje novog uzgojnog programa ili za odobrenje geografskog proširenja postojećeg uzgojnog programa koji se provodi na istoj pasmini ili na uzgojno valjanim životinjama iste pasmine koje se mogu odabrati iz uzgojne populacije uzgojnog udruženja koje već provodi uzgojni program na toj pasmini. Međutim, kada u državi članici jedno ili više priznatih uzgojnih društava već provode odobreni uzgojni program na određenoj pasmini, nadležno tijelo te države članice trebalo bi, u određenim specifičnim slučajevima, moći odbiti [...] odobriti novi uzgojni program za istu pasminu, čak i ako taj uzgojni program ispunjava sve zahtjeve potrebne za odobrenje. Jedan od razloga za odbijanje mogao bi biti taj da bi odobrenje novog uzgojnog programa za istu pasminu ugrozilo očuvanje te pasmine ili genetske raznolikosti unutar te pasmine u toj državi članici. Očuvanje te pasmine moglo bi, posebice, biti ugroženo fragmentacijom uzgojne populacije što bi moglo dovesti do povećanja križanja u bliskom srodstvu, učestalije pojave zapaženih genetskih oštećenja, gubitka selekcijskog potencijala ili manje dostupnosti uzgojno valjanih životinja čistih pasmina ili njihovih zametnih proizvoda uzgajivačima. Drugi razlog za odbijanje mogao bi biti povezan s nedosljednostima u utvrđenim obilježjima pasmine ili u glavnim ciljevima tih uzgojnih programa. Doista, neovisno o cilju uzgojnog programa, odnosno očuvanju pasmine ili poboljšanju pasmine, nadležno tijelo trebalo bi moći odbiti odobrenje novog uzgojnog programa za istu pasminu ako bi razlike u glavnim ciljevima ta dva uzgojna programa ili u osnovnim osobinama obilježja pasmine koja su definirana tim uzgojnim programima mogle dovesti do gubitka učinkovitosti u pogledu genetskog napretka u ostvarenju tih ciljeva ili u dobivanju tih osobina ili bilo kojih povezanih osobina ili ako bi razmjena životinja među obje uzgojne populacije mogla dovesti do pretjerane selekcije ili pretjeranog uzgoja tih osnovnih osobina u početnoj uzgojnoj populaciji. Konačno, kada je riječ o ugroženim ili autohtonim pasminama koje nisu uobičajene na jednom području Unije ili više njih, nadležno tijelo trebalo bi također moći odbiti odobrenje novog uzgojnog programa za istu pasminu na temelju toga što bi taj novi uzgojni program ometao učinkovitu provedbu postojećeg uzgojnog programa, posebno zbog nepostojanja koordinacije ili razmjene genealoških i zootehničkih informacija što bi rezultiralo neuspjehom u ostvarivanju koristi od zajedničke evaluacije prikupljenih podataka o toj pasmini. U slučaju kada odbije odobriti uzgojni program, nadležno tijelo trebalo bi uvijek pružiti obrazloženo objašnjenje podnositeljima prijave te im osigurati pravo na žalbu protiv tog odbijanja.

[...]

(24) Udruge uzgajivača, uzgojna društva, uključujući uzgojna društva koja su privatna poduzeća, ili javna tijela trebala bi biti priznata kao uzgojna udruženja samo ako u njihovim uzgojnim programima sudjeluju uzgajivači te ako tim uzgajivačima osiguravaju slobodan izbor u selekciji i uzgoju njihovih uzgojno valjanih životinja čistih pasmina, pravo da se potomstvo koje je poteklo od tih životinja upiše u njihove matične knjige i mogućnost vlasništva nad tim životinjama.

[...]

(31) Trebalo bi olakšati prekograničnu suradnju između uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija koje se žele u nju uključiti, istodobno osiguravajući slobodno poduzetništvo i uklanjanje prepreka slobodnom kretanju uzgojno valjanih životinja i njihovih zametnih proizvoda.

(32) S obzirom na to da postoji mogućnost da nadležno tijelo mora odobriti nekoliko uzgojnih programa koje provodi jedno uzgojno udruženje ili uzgojna organizacija koje je to tijelo priznalo i s obzirom na to da postoji mogućnost da nadležno tijelo mora odobriti proširenje uzgojnih programa koje provodi uzgojno udruženje ili uzgojna organizacija priznata u drugoj državi članici na svoje državno područje, priznavanje uzgojnog udruženja ili uzgojne organizacije trebalo bi razdvojiti od odobrenja njegovih uzgojnih programa. Međutim, prilikom evaluacije prijave za priznavanje uzgojnog udruženja ili uzgojne organizacije, nadležnom tijelu trebalo bi također predati prijavu za odobrenje barem jednog uzgojnog programa.

[...]

(34) Potrebno je razjasniti odnos između uzgajivača i uzgojnih udruženja, a posebno kako bi se osiguralo njihovo pravo na sudjelovanje u uzgojnom programu unutar geografskog područja za koje je odobren i, ako se pruža mogućnost članstva, osigurati da ti uzgajivači imaju pravo postati članovi. Uzgojna udruženja trebala bi imati pravila za rješavanje sporova s uzgajivačima koji sudjeluju u njihovim uzgojnim programima te za osiguranje jednakog postupanja prema tim uzgajivačima. Također bi trebala utvrditi vlastita prava i obveze kao i prava i obveze uzgajivača koji sudjeluju u njihovim uzgojnim programima.”

4 Članak 1. te uredbe, naslovljen „Predmet i područje primjene”, u stavku 1. točki (b) određuje:

„Ovom Uredbom utvrđuju se:

[...]

(b) pravila za priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija te za odobravanje njihovih uzgojnih programa”.

5 Članak 2. te uredbe, naslovljen „Definicije”, u točkama 5., 8., 9., 12. i 26. propisuje:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

5. ‚uzgojno udruženje’ znači bilo koja udruga uzgajivača, uzgojno društvo ili javno tijelo osim nadležnih tijela, koje je priznalo nadležno tijelo države članice u skladu s člankom 4. stavkom 3. u svrhu provedbe uzgojnih programa na uzgojno valjanim životinjama čistih pasmina upisanima u matičnu(-e) knjigu(-e) koje ono vodi ili utemeljuje;

[...]

8. ‚nadležna tijela’ znači tijela države članice koja su na temelju ove Uredbe odgovorna za:
(a) priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija te odobravanje uzgojnih programa koje oni provode na uzgojno valjanim životinjama;

[...]

9. ‚uzgojno valjana životinja čiste pasmine’ znači životinja koja je upisana ili registrirana i prihvatljiva za upis u glavni dio matične knjige;

[...]

12. ‚matična knjiga’ znači:
(a) bilo koja matična knjiga goveda, matična knjiga ovaca i koza, matična knjiga kopitara, datoteka ili nosač podataka koju vodi uzgojno udruženje i koja se sastoji od glavnog dijela i, ako uzgojno udruženje tako odluči, od jednog dodatnog dijela ili više njih za životinje iste vrste koje nisu prihvatljive za upis u glavni dio;

[...]

26. ‚uzgojni program’ znači skup sustavnih djelovanja, uključujući bilježenje, selekciju, uzgoj i razmjenu uzgojno valjanih životinja i njihovih zametnih proizvoda koje je osmišljeno i provodi se radi očuvanja ili poboljšanja željenih fenotipskih i/ili genotipskih obilježja u ciljnoj uzgojnoj populaciji.”

6 Poglavlje II. te uredbe, naslovljeno „Priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija u državama članicama i odobravanje uzgojnih programa”, obuhvaća članke 4. do 12.

7 Članak 4. Uredbe 2016/1012, naslovljen „Priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija”, glasi kako slijedi:

„1. Udruge uzgajivača, uzgojna društva ili javna tijela mogu u pogledu uzgojno valjanih životinja čistih pasmina podnijeti prijavu nadležnim tijelima za priznavanje kao uzgojno udruženje.

[...]

3. Nadležna tijela evaluiraju prijave iz stavka 1. Ona priznaju kao uzgojno udruženje svakog podnositelja prijave iz stavka 1. prvog podstavka, a kao uzgojnu organizaciju svakog podnositelja prijave iz stavka 1. drugog podstavka koji udovoljava sljedećim zahtjevima:

(a) ima središnji ured na državnom području države članice na kojem se nalazi nadležno tijelo;

- (b) u svojoj je prijavi dokazao da udovoljava zahtjevima navedenima u Prilogu I. dijelu 1. za svoje uzgojne programe u pogledu kojih namjerava podnijeti prijavu za odobrenje u skladu s člankom 8. stavkom 3. [...];
 - (c) njegova prijava sadržava, za svaki od tih planiranih uzgojnih programa, nacrt uzgojnog programa koji mora obuhvaćati informacije navedene u Prilogu I. dijelu 2. [...];
 - (d) pri podnošenju prijave iz stavka 1. ovog članka, podnosi prijavu za odobrenje najmanje jednog od tih planiranih uzgojnih programa, u skladu s člankom 8. stavkom 2.”
- 8 U skladu s člankom 8. te uredbe, naslovljenim „Odobranje uzgojnih programa koje provode uzgojna udruženja i uzgojne organizacije”:

„1. Uzgojno udruženje ili uzgojna organizacija podnosi prijave za odobrenje svojih uzgojnih programa nadležnom tijelu koje je to uzgojno udruženje ili tu uzgojnu organizaciju priznalo u skladu s člankom 4. stavkom 3.

[...]

3. Nadležno tijelo iz stavka 1. evaluira te uzgojne programe i odobrava ih pod uvjetom da:

- (a) imaju jedan ili više od sljedećih ciljeva:
 - i. u slučaju uzgojno valjanih životinja čistih pasmina:

- poboljšanje pasmine,
- očuvanje pasmine,
- [...]

[...]

- (b) detaljno opisuju selekcijske i uzgojne ciljeve;
- (c) ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu I. dijelu 2. [...]

[...]

5. Kada tijekom razdoblja od najmanje 24 mjeseca nema uzgajivača čija se gospodarstva, na kojima drže svoje uzgojno valjane životinje, nalaze na određenom dijelu geografskog područja koji sudjeluju u uzgojnom programu odobrenom u skladu sa stavkom 3., nadležno tijelo iz stavka 1. može zatražiti od dotičnog uzgojnog udruženja ili dotične uzgojne organizacije da geografsko područje svog uzgojnog programa prilagodi na način da ono ne uključuje taj dio.”

- 9 Članak 10. te uredbe, naslovljen „Odstupanja od članka 8. stavka 3. u vezi s odobravanjem uzgojnih programa”, određuje:

„1. Odstupajući od članka 8. stavka 3., nadležno tijelo koje je priznalo uzgojno udruženje u skladu s člankom 4. stavkom 3. može odbiti odobriti uzgojni program tog uzgojnog udruženja koji ispunjava zahtjeve navedene u Prilogu I. dijelu 2. [...], na temelju toga što bi taj uzgojni program ugrozio uzgojni program koji provodi drugo uzgojno udruženje za istu pasminu i koji je već odobren u toj državi članici u pogledu barem jednog od sljedećeg:

- (a) osnovnih osobina obilježja pasmine ili glavnih ciljeva tog uzgojnog programa; ili
- (b) očuvanja te pasmine ili genetske raznolikosti unutar te pasmine; ili
- (c) učinkovite provedbe uzgojnog programa ako je cilj tog uzgojnog programa očuvanje te pasmine:
 - i. u slučaju ugrožene pasmine; ili
 - ii. u slučaju autohtone pasmine koja uglavnom nije uobičajena na jednom području Unije ili više njih.

2. Za potrebe stavka 1. nadležno tijelo na odgovarajući način uzima u obzir sljedeće kriterije:

- (a) broj uzgojnih programa već odobrenih za tu pasminu u dotičnoj državi članici;
- (b) veličinu uzgojne populacije obuhvaćene tim uzgojnim programima;
- (c) mogućnost genetskog unosa iz uzgojnih programa koje provode druga uzgojna udruženja za istu pasminu u drugim državama članicama ili tijela koja se bave uzgojem u trećim zemljama.”

- 10 Članak 13. iste uredbe, naslovljen „Prava uzgajivača koji sudjeluju u uzgojnim programima odobrenima u skladu s člankom 8. stavkom 3. [...]”, glasi:

„1. Uzgajivači imaju pravo sudjelovati u uzgojnom programu odobrenom u skladu s člankom 8. stavkom 3. [...] pod uvjetom da:

- (a) se njihove uzgojno valjane životinje drže na gospodarstvima unutar geografskog područja tog uzgojnog programa;
- (b) njihove uzgojno valjane životinje, u slučaju uzgojno valjanih životinja čistih pasmina [...] obuhvaćenima tim uzgojnim programom.

2. Uzgajivači koji sudjeluju u uzgojnom programu odobrenom u skladu s člankom 8. stavkom 3. [...] imaju pravo:

- (a) da se njihove uzgojno valjane životinje upišu u glavni dio matične knjige koju je uzgojno udruženje utemeljilo za pasminu u skladu s člancima 18. i 20.;

[...]

3. Uz prava utvrđena u stavcima 1. i 2., kada pravila uzgojnog udruženja ili uzgojne organizacije pružaju mogućnost članstva, uzgajivači iz stavka 1. također imaju pravo na:

- (a) učlanjenje u ta uzgojna udruženja ili te uzgojne organizacije;
- (b) sudjelovanje u definiranju i razvoju uzgojnog programa u skladu s poslovníkom iz Priloga I. dijela 1. točke B. podtočke 1. podtočke (b).”

11 Članak 18. stavak 2. Uredbe 2016/1012 predviđa:

„Uzgojna udruženja ne smiju odbiti upis uzgojno valjane životinje čiste pasmine u glavni dio svojih matičnih knjiga na temelju toga što je ona već upisana u glavni dio matične knjige za istu pasminu [...]”

12 Prilog I. toj uredbi, naslovljen „Priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija te odobravanje uzgojnih programa iz poglavlja II.”, sadržava tri dijela.

13 Dio 1. tog priloga, naslovljen „Zahtjevi za priznavanje uzgojnih udruženja i uzgojnih organizacija iz članka 4. stavka 3. točke (b)” predviđa:

„A Udruge uzgajivača, uzgojna društva, privatna poduzeća koja posluju u zatvorenim sustavima proizvodnje te javna tijela moraju:

[...]

4. u pogledu svakog uzgojnog programa imati dovoljno veliku populaciju uzgojno valjanih životinja na geografskim područjima koja treba obuhvatiti tim uzgojnim programima;

[...]

B Uz zahtjeve iz točke A:

1. udruge uzgajivača, uzgojna društva i javna tijela moraju:

- (a) imati dovoljan broj uzgajivača koji sudjeluju u svakom od njihovih uzgojnih programa;
- (b) donijeti poslovnik:
 - i. kojim se uređuje rješavanje sporova s uzgajivačima koji sudjeluju u njihovim uzgojnim programima;
 - ii. kojim se osigurava jednako postupanj[e] prema uzgajivačima koji sudjeluju u njihovim uzgojnim programima;
 - iii. kojim se utvrđuju prava i obveze uzgajivača koji sudjeluju u njihovim uzgojnim programima te prava i obveze uzgojnog udruženja ili uzgojne organizacije;
 - iv. kojim se utvrđuju prava i obveze članova uzgajivača ako se pruža mogućnost članstva uzgajivača;

2. ništa u poslovniku iz stavka 1. točke (b) ne sprječava uzgajivače koji sudjeluju u uzgoj[nim] programima da:

- (a) ostvaruju slobodan izbor pri odabiru i uzgoju svojih uzgojno valjanih životinja;

[...]”

14 U skladu s dijelom 2. navedenog priloga, naslovljenim „Zahtjevi za priznavanje uzgojnih programa koje provode uzgojna udruženja i uzgojne organizacije iz članka 8. stavka 3. [...]”:

„1. Uzgojni program iz članka 8. stavka 3. [...] sadržava:

(a) informacije o svojem cilju, a to je očuvanje pasmine, poboljšanje pasmine, linije ili križanca, stvaranje nove pasmine, linije ili križanca, obnavljanje pasmine, linije ili kombinacija tih ciljeva;

[...]

2. Uzgojnim programom obuhvaća se dovoljno velika populacija uzgojno valjanih životinja i dovoljan broj uzgajivača na geografskom području na kojemu se on provodi ili na kojemu se namjerava provoditi.”

Rumunjsko pravo

15 Legea zootehniei nr. 32/2019 (Zakon o uzgoju br. 32/2019) od 16. siječnja 2019. (*Monitorul Oficial al României*, dio I., br. 53 od 21. siječnja 2019.), u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, u članku 7. predviđa:

„Uzgojna udruženja/uzgojne organizacije i uzgojne udruge/društva priznaje Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja posredstvom nacionalnog tijela nadležnog za zootehniku, kao partnere u oblikovanju politika, strategija, uzgojnih programa i politika u vezi s proizvodima.”

16 U skladu s člankom 21. tog zakona:

„Organizacija i provođenje aktivnosti uzgoja i razmnožavanja životinja provode se u skladu sa zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom.”

17 Člankom 24. navedenog zakona određuje se:

„1. Priznavanje uzgojnih udruženja, uzgojnih organizacija i odobrenje uzgojnih programa provodi nacionalno tijelo nadležno za zootehniku u skladu sa zakonodavstvom Unije.

2. Nacionalno tijelo nadležno za zootehniku ocjenjuje i odobrava uzgojne programe koje je podnijelo uzgojno tijelo/uzgojna organizacija samo pod uvjetom da:

(a) imaju jedan ili više od sljedećih ciljeva:

1. poboljšanje pasmine, linije ili križanca;
2. očuvanje pasmine/linije,

[...]

3. Nacionalno tijelo nadležno za zootehniku koje je priznalo uzgojno udruženje može odbiti odobriti uzgojni program na temelju toga što bi taj uzgojni program ugrozio uzgojni program koji provodi drugo uzgojno udruženje za istu pasminu i koji je već odobren u pogledu barem jednog od sljedećeg:

(a) osnovnih osobina obilježja pasmine ili glavnih ciljeva tog uzgojnog programa; ili

- (b) očuvanja te pasmine ili genetske raznolikosti unutar te pasmine;
- (c) u slučaju ugrožene pasmine ili u slučaju autohtone pasmine koja uglavnom nije uobičajena.
4. Za potrebe stavka 3. nacionalno tijelo nadležno u području zootenike na odgovarajući način uzima u obzir sljedeće kriterije:
- (a) broj uzgojnih programa već odobrenih za tu pasminu;
- (b) veličinu uzgojne populacije obuhvaćene tim uzgojnim programima.”
18. Hotărârea Guvernului nr.°1188/2014 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Zootehnie „Prof. dr. G. K. Constantinescu” (Odluka vlade br. 1188/2014 o organizaciji i djelovanju Nacionalne agencije za zootehniku „Prof. dr. G. K. Constantinescu”), od 29. prosinca 2014. (*Monitorul Oficial al României*, dio I., br. 21 od 12. siječnja 2015.), u verziji koja je bila na snazi u vrijeme nastanka činjenica iz glavnog postupka, u članku 1. stavku 1. predviđa:
- „[Agencija za zootehniku], osnovana na temelju članka 8. [Legee nr.° 139/2014 privind unele măsuri pentru reorganizarea Ministerului agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și a unor structuri aflate în subordinea acestuia (Zakon br. 139/2014 o određenim mjerama reorganizacije Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i određenih struktura koje su mu podređene), od 15. listopada 2014. (*Monitorul Oficial al României*, dio I., br. 758 od 20. listopada 2014.)], kako je naknadno izmijenjen, specijalizirano je tijelo središnje državne uprave s pravnom osobnošću koje se u cijelosti financira iz državnog proračuna, podređeno Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja.”
19. Članak 5. te odluke vlade u točkama (a) i (i) određivao je:
- „U skladu sa svojim područjem djelatnosti, pod uvjetima predviđenima zakonom, [Agencija za zootehniku]:
- (a) priznaje uzgojna udruženja i uzgojne organizacije za provedbu uzgojnog programa s uzgojno valjanim životinjama čistih pasmina koje su upisane u matičnu knjigu ili matične knjige ili uzgojni program s uzgojno valjanim hibridnim svinjama koje su upisane u matičnu knjigu ili matične knjige koje ona vodi ili utemeljuje;
- [...]
- (i) odobrava uzgojne programe s uzgojnim životinjama koje provode priznata uzgojna udruženja i uzgojne organizacije.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

20. Odlukom od 24. studenoga 2020. Agencija za zootehniku priznala je GT kao uzgojno udruženje na temelju članka 4. stavka 3. Uredbe 2016/1012 radi provedbe uzgojnog programa s uzgojnim životinjama čiste pasmine goveda „Bălțata Românească” (u daljnjem tekstu: uzgojni program GT-a). Odlukom od 2. prosinca 2020. (u daljnjem tekstu zajedno s odlukom od 24. studenoga 2020.: odluke o kojima je riječ) ta je agencija odobrila taj program.

- 21 Udruženje BR, kao uzgojno udruženje koje je odobrila Agencija za zootehniku, čiji je uzgojni program za istu pasminu goveda „Bălțată Românească”, koji je odobren 2011., još uvijek bio u fazi provedbe, podnijelo je tužbu protiv odluka o kojima je riječ pred Curteom de Apel Brașov (Žalbeni sud u Brașovu, Rumunjska), sudom koji je uputio zahtjev.
- 22 U prilog svojoj tužbi to je udruženje u biti tvrdilo da uzgojni program GT-a, koji se odnosio na istu pasminu uzgojno valjanih životinja, na isto geografsko područje, odnosno područje Rumunjske, i koji ima isti cilj poboljšanja dotične pasmine kao i njegov vlastiti uzgojni program, može ugroziti taj program jer je njegovo odobrenje dovelo do povlačenja znatnog broja uzgajivača iz uzgojnog programa navedenog udruženja i uzrokovalo tešku financijsku štetu.
- 23 Sud koji je uputio zahtjev najprije pojašnjava da u ovom slučaju, prema zaključku stručnog izvješća koje je izdala unutarnja služba Agencije za zootehniku, „uzgojni program [GT-a] ugrožava uzgojni program [udruženja BR-a] zbog fragmentacije uzgojne populacije, koja, što je manja, to više dovodi do pojave križanja u bliskom srodstvu, što dovodi do smanjenja genetskog napretka; da ta dva programa nisu istovjetna, uglavnom se provode na istom geografskom području Rumunjske i preklapaju se, ali da je postojanje jednog uzgojnog programa za istu pasminu učinkovitije od istodobnog postojanja nekoliko programa te vrste”.
- 24 On također navodi da je udruženje BR podnijelo zahtjev za suspenziju primjene odluka o kojima je riječ odjelu za upravne i porezne sporove tog suda i da je taj zahtjev odbijen odlukom od 4. lipnja 2021., uz obrazloženje da se, suprotno tvrdnjama tog udruženja, s jedne strane, postupak priznavanja uzgojnog udruženja i postupak odobravanja njegovog programa ili njegovih programa ne provode istodobno, s obzirom na to da drugi od tih postupaka treba provesti, u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe 2016/1012, nakon prvog i, s druge strane, uzgojni program GT-a uredno je ispunio zahtjev, predviđen u Prilogu I. dijelu 1. odjeljku A točki 4. te uredbe, koji se odnosi na postojanje dovoljno velikog broja uzgojno valjanih životinja na geografskom području obuhvaćenom tim programom, što je u ovom slučaju utvrđeno činjenicom da je GT Agenciji za zootehniku dostavio popis životinja za koje su odnosi uzgajivači zatražili sudjelovanje u njegovu uzgojnom programu. Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje također proizlazi da je žalbu koju je navedeno udruženje podnijelo protiv te odluke Înalta Curteu de Casație ei Justiție (Visoki kasacijski sud, Rumunjska), taj sud odbio presudom od 5. travnja 2022.
- 25 Međutim, sud koji je uputio zahtjev naglašava da je u predmetu sličnom onomu o kojem je riječ u glavnom postupku odjel za upravne i porezne sporove tog suda usvojio suprotni pristup, prihvativši zahtjeve kojima je isto udruženje osporavalo priznanje izdano drugom udruženju uzgajivača goveda kao uzgojnom udruženju, kao i odobrenje uzgojnog programa potonjeg udruženja. U tom je predmetu trenutačno u tijeku žalba pred Înalta Curteom de Casație și Justiție (Visoki kasacijski sud).
- 26 S obzirom na prethodno navedeno, sud koji je uputio zahtjev pita se, s jedne strane, o uvjetima kojima se uređuje priznavanje uzgojnih udruženja. Osobito se pita treba li odredbe članka 4. stavka 3. točke (b) Uredbe 2016/1012, u vezi s uvodnom izjavom 21. i Prilogom I. dijelom 1. odjeljkom A točkom 4. te uredbe, tumačiti na način da se subjekt može priznati kao uzgojno udruženje ako u trenutku podnošenja prijave za priznavanje, on ima samo projekt da u svoji uzgojni program potpisivanjem zahtjeva ili preuzimanjem obveza u tu svrhu, uključi uzgajivače koji već sudjeluju u drugom odobrenom uzgojnom programu, koji vodi drugo uzgojno udruženje, ili na način da se odobrenje može dobiti samo ako su ti uzgajivači u trenutku podnošenja prijave za priznavanje stvarno dio „portfelja” subjekta koji podnosi prijavu.

- 27 S druge strane, sud koji je uputio zahtjev pita se o uvjetima kojima se uređuje odobravanje uzgojnih programa. U tom pogledu, pozivajući se na odredbe članka 13. Uredbe 2016/1012, s obzirom na uvodnu izjavu 24. i Prilog I. dio 1. odjeljak B točku 2. podtočku (a) te uredbe, pita se, kao prvo, jesu li uzgajivači životinja čistih pasmina slobodni odlučiti napustiti uzgojni program koji je već odobren radi sudjelovanja u drugom uzgojnom programu koji je u postupku odobravanja. U slučaju da ta sloboda postoji, valja utvrditi u kojoj bi mjeri ona eventualno mogla biti ograničena nužnošću, predviđenom u članku 10. stavku 1. Uredbe 2016/1012, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 21., da se ne ugrozi uzgojni program koji je već u fazi provedbe.
- 28 Kao drugo, taj se sud pita o tumačenju pojma „može odbiti” upotrijebljenom u tom članku 10. stavku 1. Osobito se pita može li se na temelju tog izraza zaključiti da nadležno nacionalno tijelo raspolaže određenom marginom prosudbe u svrhu odobrenja uzgojnih programa ili je to tijelo dužno odbiti odobriti novi uzgojni program ako on može ugroziti već postojeći program.
- 29 Kao treće i posljednje, navedeni sud pita se o mogućem istodobnom postojanju više uzgojnih programa za istu pasminu uzgojno valjanih životinja i za isto geografsko područje, koji imaju slične ciljeve poboljšanja dotične pasmine.
- 30 U tim je okolnostima Curtea de Apel Brașov (Žalbeni sud u Brașovu) odlučila prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li odredbe članka 4. stavka 3. točke (b) Uredbe [2016/1012] u vezi s odredbama Priloga I. dijela 1. odjeljka A točke 4. Uredbe i [uvodne izjave] 24. preambule Uredbe tumačiti na način da se uzgojno udruženje može priznati čak i ako je jedini projekt tog udruženja da na temelju podnošenja prijave ili preuzimanja obveza u tom smislu privuče uzgajivače koji su već upisani u neki drugi odobreni uzgojni program drugog udruženja, ili je pak potrebno da su ti uzgajivači u trenutku podnošenja prijave za priznavanje stvarno dio portfelja udruženja koje zahtijeva priznavanje?
 2. Treba li odredbe članka 13. kao i odredbe Priloga I. dijela 1. odjeljka B točke 2. podtočke (a) Uredbe 2016/1012 u vezi s odredbama [uvodne izjave] 24. preambule Uredbe tumačiti na način da se uzgajivačima priznaje sloboda izbora uzgojnih programa za poboljšanje pasmine u koje će upisati svoje uzgojno valjane životinje čistih pasmina i, u slučaju potvrdnog odgovora, može li se ta sloboda ograničiti potrebom da se ne dovede u pitanje ili ugrozi uzgojni program u kojem već sudjeluju navedeni uzgajivači, time što će ti uzgajivači prijeći ili se obvezuju prijeći u drugi uzgojni program koji se treba odobriti?
 3. Treba li odredbe članka 10. stavka 1. u vezi s odredbama [uvodne izjave] 21. preambule Uredbe 2016/1012 tumačiti na način da je, ako se utvrdi postojanje jednog od slučajeva iz članka 10. stavka 1. točaka (a) do (c), nadležno tijelo koje je priznalo uzgojno udruženje dužno odbiti odobriti uzgojni program koji bi mogao ugroziti drugi program u pogledu aspekata navedenih [u tom članku], ili pak uporaba izraza ‚[...] može odbiti [...]’ znači da se tijelu u tom pogledu priznaje margina prosudbe?
 4. Treba li odredbe članka 8. i članka 10. Uredbe 2016/1012 u vezi s [uvodnom izjavom] 21. preambule iste uredbe tumačiti na način da je, kad je u državi članici određeni uzgojni program čiji je glavni cilj poboljšanje pasmine već u fazi provedbe, dopušteno odobriti novi uzgojni program za istu pasminu u istoj državi (za isto geografsko područje) čiji je glavni cilj također poboljšanje pasmine i za koji će se moći odabrati uzgojno valjane životinje iz uzgojnog programa koji je već u fazi provedbe?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 31 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 4. stavak 3. točku (b) Uredbe 2016/1012, u vezi s Prilogom I. dijelom 1. te uredbe i s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 24., tumačiti na način da mu se protivi dodjela priznanja kao uzgojnog udruženja podnositelju prijave koji se, kako bi dokazao da ima dovoljno veliku populaciju uzgojno valjanih životinja i dovoljno velik broj uzgajivača, poziva na obveze sudjelovanja koje su potpisali uzgajivači koji su već upisani u uzgojni program kod drugog priznatog uzgojnog udruženja.

Dopuštenost

- 32 Rumunjska vlada prije svega tvrdi da je prvo pitanje nedopušteno jer, u biti, odgovor na to pitanje nije potreban za rješavanje spora u glavnom postupku. Prema mišljenju te vlade, sud koji je uputio zahtjev treba provesti samo činjenične provjere i usto raspolaze relevantnim informacijama radi ocjene poštovanja zahtjeva utvrđenih Uredbom 2016/1012 u pogledu broja uzgajivača i životinja potrebnih za priznavanje uzgojnog udruženja. Osim toga, to je pitanje suvišno u odnosu na treće i četvrto prethodno pitanje.
- 33 U tom pogledu, valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru suradnje između Suda i nacionalnih sudova koja je određena člankom 267. UFEU-a, isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da, uzimajući u obzir posebnosti predmeta, ocijeni nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Slijedom toga, s obzirom na to da se upućena pitanja odnose na tumačenje ili ocjenu valjanosti određenog pravnog pravila Unije, Sud je načelno dužan donijeti odluku (presuda od 18. travnja 2024., Girelli Alcool, C-509/22, EU:C:2024:341, t. 32. i navedena sudska praksa).
- 34 Iz toga proizlazi da pitanja koja se odnose na pravo Unije uživaju pretpostavku relevantnosti. Odbijanje Suda da odluči o zahtjevu za prethodnu odluku koji je uputio nacionalni sud moguće je samo ako je očito da zatraženo tumačenje ili ocjena valjanosti pravila Unije nema nikakve veze s činjeničnim stanjem ili predmetom spora u glavnom postupku, ako je problem hipotetski ili ako Sud ne raspolaze činjeničnim i pravnim elementima potrebnima da bi se mogao dati koristan odgovor na upućena pitanja (presuda od 18. travnja 2024., Girelli Alcool, C-509/22, EU:C:2024:341, t. 33. i navedena sudska praksa).
- 35 U ovom slučaju valja utvrditi da se prvo pitanje odnosi na tumačenje Uredbe 2016/1012 i da se njime nastoje pojasniti zahtjevi u pogledu dokazivanja koji su potrebni radi dodjele priznanja kao uzgojnog udruženja.
- 36 U tom pogledu, čini se da je zatraženo tumačenje prava Unije povezano s predmetom glavnog postupka, koji se odnosi na priznavanje GT-a kao uzgojnog udruženja na temelju te uredbe. Cilj postavljenog pitanja upravo je pojasniti zahtjeve navedene u navedenoj uredbi. Usto, iz spisa podnesenog Sudu ni na koji način ne proizlazi da je problem hipotetske naravi. Osim toga, zahtjev za prethodnu odluku sadržava činjenične i pravne elemente koji su potrebni kako bi Sud mogao odgovoriti na postavljeno pitanje. Naposljetku, okolnost da je to isto pitanje suvišno u

odnosu na druga pitanja postavljena u istom zahtjevu za prethodnu odluku ne utječe na njegovu dopuštenost. U tim okolnostima, pretpostavka relevantnosti na koju se podsjeća u točki 34. ove presude ne može se dovesti u pitanje.

37 Slijedom navedenog, prvo je pitanje dopušteno.

Meritum

- 38 Valja podsjetiti na to da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, tumačenje odredbe prava Unije zahtijeva da se u obzir uzme ne samo njezin tekst nego i kontekst u kojem se nalazi kao i ciljevi te svrha akta kojeg je ona dio. Nastanak neke odredbe prava Unije može se također pokazati relevantnim za njezino tumačenje (presuda od 11. siječnja 2024., Inditex, C-361/22, EU:C:2024:17, t. 43. i navedena sudska praksa).
- 39 Na temelju članka 4. stavka 3. druge rečenice Uredbe 2016/1012, nadležna tijela dodjeljuju priznanje kao uzgojno udruženje podnositeljima prijave ako oni ispunjavaju zahtjeve predviđene u točkama (a) do (d) te odredbe.
- 40 Članak 4. stavak 3. točka (b) te uredbe predviđa da u prijavi za priznavanje podnositelj zahtjeva mora dokazati da udovoljava zahtjevima navedenima u Prilogu I. dijelu 1. te uredbe za svoje uzgojne programe u pogledu kojih namjerava podnijeti prijavu za odobrenje.
- 41 U skladu s Prilogom I. dijelom 1. odjeljkom A točkom 4. iste uredbe, podnositelj prijave mora imati dovoljno veliku populaciju uzgojno valjanih životinja na geografskim područjima koja treba obuhvatiti svakim uzgojnim programom. Osim toga, u skladu s Prilogom I. dijelom 1. odjeljkom B točkom 1. podtočkom (a) Uredbe 2016/1012, podnositelj prijave mora imati dovoljno velik broj uzgajivača koji sudjeluju u svakom od njegovih uzgojnih programa. U tom kontekstu valja podsjetiti na to da je na nacionalnom sudu da provjeri jesu li ti zahtjevi ispunjeni u svakom pojedinom slučaju.
- 42 Tekst članka 4. stavka 3. Uredbe 2016/1012 stoga nije prepreka tomu da se dokaz koji se odnosi na raspolaganje dovoljno velikom populacijom uzgojno valjanih životinja i dovoljno velik broj uzgajivača temelji na obvezama sudjelovanja koje su potpisali uzgajivači koji su već uključeni u uzgojni program pri drugom priznatom uzgojnom udruženju i koji stoga nisu službeno pristupili udruženju koje je podnijelo prijavu kao članovi.
- 43 U pogledu konteksta te odredbe, valja istaknuti da bi, u skladu s uvodnom izjavom 24. Uredbe 2016/1012, podnositelji prijave trebali biti priznati kao uzgojna udruženja „samo ako u njihovim uzgojnim programima sudjeluju uzgajivači”. Međutim, iz članka 8. stavka 5. te uredbe proizlazi da je moguće voditi uzgojni program koji je odobrilo nadležno nacionalno tijelo tijekom najmanje 24 mjeseca a da nijedna životinja ne sudjeluje u njemu.
- 44 Osim toga, iz uvodne izjave 34., članka 13. stavka 3. i Priloga I. dijela 1. odjeljka B točke 1. podtočke (b) podtočke iv. te uredbe također proizlazi da sudjelovanje uzgajivača nužno ne zahtijeva njihovo članstvo u uzgojnom udruženju, tako da formalna pripadnost takvom udruženju ne može biti odlučujuća za ocjenu toga ispunjava li takvo tijelo uvjete za priznavanje predviđene navedenom uredbom.

- 45 Naposljetku, također valja utvrditi da iz uvodne izjave 32. Uredbe 2016/1012 proizlazi da priznavanje uzgojnog udruženja treba odvojiti od odobrenja njegova ili njegovih uzgojnih programa.
- 46 Kad je riječ o ciljevima koji se žele postići Uredbom 2016/1012, valja istaknuti da je, s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 1., njezin cilj poticanje uzgoja, među ostalim, goveda poticanjem, u tu svrhu, korištenja uzgojno valjanih životinja čistih pasmina. Usto, u skladu s prvom i drugom rečenicom uvodne izjave 21. te uredbe pravo biti priznat kao uzgojno udruženje ili uzgojna organizacija koja ispunjava utvrđene kriterije trebalo bi biti temeljno načelo prava Unije o uzgoju životinja i unutarnjeg tržišta. Zaštitom gospodarske djelatnosti postojećeg uzgojnog udruženja ne bi trebalo opravdavati odbijanje priznanja novog uzgojnog udruženja za istu pasminu od strane nadležnog tijela ili kršenja načela kojima je uređeno unutarnje tržište. Iz uvodne izjave 31. te uredbe proizlazi da je njezin cilj osigurati slobodno poduzetništvo i ukloniti prepreke slobodnom kretanju uzgojno valjanih životinja i njihovih zametnih proizvoda.
- 47 Postizanje ciljeva poticanja uzgoja i razvoja stavljanja na tržište goveda u trgovini unutar Zajednice stoga pretpostavlja postojanje dovoljnog broja uzgojnih udruženja u različitim državama članicama. U tom kontekstu, Uredba 2016/1012 podupire priznavanje novih uzgojnih udruženja (vidjeti po analogiji presudu od 11. studenoga 2004., Zuchtverband für Ponys, C-216/02, EU:C:2004:703, t. 32. i 33.).
- 48 Stoga, ako bi se prijava za priznavanje mogla odbiti samo zato što se temelji na obvezama sudjelovanja koje su potpisali uzgajivači koji su već upisani u uzgojni program za istu pasminu pri drugom već odobrenom uzgojnom udruženju, ostvarenje ciljeva iz uvodnih izjava 1., 21. i 31. Uredbe 2016/1012 moglo bi biti ugroženo.
- 49 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 4. stavak 3. točku (b) Uredbe 2016/1012, u vezi s Prilogom I. dijelom 1. te uredbe i s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 24., treba tumačiti na način da mu se ne protivi dodjela priznanja kao uzgojnog udruženja podnositelju prijave koji se, kako bi dokazao da ima dovoljno veliku populaciju uzgojno valjanih životinja i dovoljno velik broj uzgajivača, poziva na obveze sudjelovanja koje su potpisali uzgajivači koji su već upisani u uzgojni program kod drugog priznatog uzgojnog udruženja.

Drugo, treće i četvrto pitanje

- 50 Svojim drugim, trećim i četvrtim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 10. Uredbe 2016/1012, u vezi s člankom 13. i Prilogom I. dijelom 1. odjeljkom B točkom 2. podtočkom (a) te uredbe, kao i s obzirom na uvodne izjave 21. i 24. navedene uredbe, tumačiti na način da, s jedne strane, ako je u državi članici u fazi provedbe uzgojni program čiji je glavni cilj poboljšanje određene pasmine životinja, nadležno tijelo te države može odobriti novi uzgojni program koji je podnijelo drugo uzgojno udruženje, a koji se odnosi na istu pasminu životinja i na isto geografsko područje, s istim ciljem i u kojem su uzgojno valjane životinje odabrane iz uzgojne populacije uzgojnog programa koji je već u fazi provedbe, i, s druge strane, ako to odobrenje može ugroziti jedan ili više elemenata iz članka 10. stavka 1. točaka (a) do (c) Uredbe 2016/1012, to isto tijelo ima obvezu, a ne mogućnost, odbiti odobrenje novog uzgojnog programa.

Dopuštenost

- 51 Rumunjska vlada tvrdi da je drugo pitanje nedopušteno s obzirom na to da odgovor na to pitanje nije potreban za rješavanje spora u glavnom postupku i da je navedeno pitanje suvišno s obzirom na treće i četvrto pitanje.
- 52 Zbog istih razloga kao što su oni navedeni u točki 36. ove presude, valja utvrditi da se pretpostavka relevantnosti drugog pitanja ne može dovesti u pitanje. Stoga je ovo pitanje dopušteno.

Meritum

- 53 Kao prvo, valja istaknuti da, iako na temelju članka 8. stavka 3. Uredbe 2016/1012 nadležno tijelo odobrava uzgojne programe koji su mu podneseni, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti navedeni u točkama (a) do (c) tog stavka, članak 10. te uredbe ipak predviđa odstupanje u tom pogledu, propisujući u stavku 1. da nadležno tijelo koje je odobrilo uzgojno udruženje može odbiti odobriti uzgojni program tog uzgojnog udruženja na temelju toga što bi taj program ugrozio uzgojni program koji provodi drugo uzgojno udruženje za istu pasminu i koji je već odobren u državi članici o kojoj je riječ u pogledu barem jednog od elemenata iz točaka od (a) do (c) tog članka 10. stavka 1.
- 54 U članku 10. stavku 2. Uredbe 2016/1012 navode se kriteriji koje to tijelo treba uzeti u obzir radi ocjene postojanja takvog rizika, među kojima su oni koji se odnose, s jedne strane, na broj uzgojnih programa koji su već odobreni za istu pasminu u predmetnoj državi članici i, s druge strane, na veličinu uzgojne populacije na koju se odnose ti uzgojni programi.
- 55 Kao drugo, međutim, valja utvrditi da uvodna izjava 21. Uredbe 2016/1012 izričito predviđa mogućnost odobrenja „novog uzgojnog programa” koji se odnosi na istu pasminu životinja, na isto geografsko područje i koji ima isti cilj kao i već postojeći uzgojni program. Iz te uvodne izjave također proizlazi da je zakonodavac Unije namjeravao dopustiti da se takav novi program može predvidjeti s uzgojno valjanim životinjama „koje se mogu odabrati iz uzgojne populacije uzgojnog udruženja koje već provodi uzgojni program na [istoj] pasmini”.
- 56 U tom kontekstu, u članku 18. stavku 2. te uredbe pojašnjava se da „[u]zgojna udruženja ne smiju odbiti upis uzgojno valjane životinje čiste pasmine u glavni dio svojih matičnih knjiga na temelju toga što je ona već upisana u glavni dio matične knjige za istu pasminu”.
- 57 Osim toga, iz članka 13. stavka 1. te uredbe nedvojbeno proizlazi da uzgajivači imaju pravo sudjelovati u odobrenom uzgojnom programu pod uvjetom da ispunjavaju uvjete predviđene u točkama (a) i (b) te odredbe.
- 58 Kao treće, valja podsjetiti na to da je članak 10. stavak 1. Uredbe 2016/1012 iznimka od općeg pravila iz članka 8. stavka 3. te uredbe, prema kojem nadležno tijelo mora odobriti uzgojne programe koji su mu podneseni, pod uvjetom da ispunjavaju uvjete navedene u točkama (a) do (c) potonje odredbe. Međutim, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda iznimke treba usko tumačiti kako opća pravila ne bi bila lišena svoje biti (presuda od 28. listopada 2022., Generalstaatsanwaltschaft München (Izručenje i *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, t. 120. i navedena sudska praksa).

- 59 Osim toga, u članku 10. stavku 1. navedene uredbe upotrebljava se izraz „može odbiti”. Usto, uvodna izjava 21. iste uredbe obuhvaća odbijanje odobrenja novog uzgojnog programa na ograničavajući način, s obzirom na to da, u skladu s njezinim tekstom, nadležno tijelo države članice „trebalo bi, u određenim specifičnim slučajevima, moći odbiti [...] odobriti novi uzgojni program”.
- 60 Iz toga proizlazi da Uredba 2016/1012 nadležnim tijelima država članica dodjeljuje marginu prosudbe koja im omogućuje da odbiju odobriti novi uzgojni program, čak i ako ispunjava uvjete predviđene u Prilogu I. toj uredbi, ako takav program može ugroziti već postojeći uzgojni program, u pogledu jednog ili više elemenata taksativno navedenih u točkama (a) do (c) tog članka 10. stavka 1., što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri. Osim u tim okolnostima, u skladu s člankom 8. stavkom 3. Uredbe 2016/1012 nadležna tijela moraju odobriti uzgojne programe koji su im podneseni, pod uvjetom da ispunjavaju uvjete navedene u točkama (a) do (c) tog članka 8. stavka 3.
- 61 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo, treće i četvrto pitanje valja odgovoriti tako da članak 10. Uredbe 2016/1012, u vezi s člankom 13. i Prilogom I. dijelom 1. odjeljkom B točkom 2. podtočkom (a) te uredbe, kao i s obzirom na uvodne izjave 21. i 24. navedene uredbe, treba tumačiti na način da, s jedne strane, ako je u državi članici u fazi provedbe uzgojni program čiji je glavni cilj poboljšanje određene pasmine životinja, nadležno tijelo te države može odobriti novi uzgojni program koji je podnijelo drugo uzgojno udruženje, a koji se odnosi na istu pasminu životinja i na isto geografsko područje, s istim ciljem i u kojem su uzgojno valjane životinje odabrane iz uzgojne populacije uzgojnog programa koji je već u fazi provedbe, i, s druge strane, ako to odobrenje može ugroziti jedan ili više elemenata iz članka 10. stavka 1. točaka (a) do (c) Uredbe 2016/1012, to isto tijelo ima mogućnost odbiti odobrenje novog uzgojnog programa.

Troškovi

- 62 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

- Članak 4. stavak 3. točku (b) Uredbe (EU) 2016/1012 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zootehničkim i genealoškim uvjetima za uzgoj uzgojno valjanih životinja čistih pasmina, uzgojno valjanih hibridnih svinja i njihovih zametnih proizvoda i trgovinu njima kao i za njihov ulazak u Uniju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 652/2014, direktiva Vijeća 89/608/EEZ i 90/425/EEZ i stavljanju izvan snage određenih akata u području uzgoja životinja („Uredba o uzgoju životinja”), u vezi s Prilogom I. dijelom 1. te uredbe i s obzirom na njezinu uvodnu izjavu 24.,**

treba tumačiti na način da mu se:

ne protivi dodjela priznanja kao uzgojnog udruženja podnositelju prijave koji se, kako bi dokazao da ima dovoljno veliku populaciju uzgojno valjanih životinja i dovoljno velik broj uzgajivača, poziva na obveze sudjelovanja koje su potpisali uzgajivači koji su već upisani u uzgojni program kod drugog priznatog uzgojnog udruženja.

2. Članak 10. Uredbe 2016/1012, u vezi s člankom 13. i Prilogom I. dijelom 1. odjeljkom B točkom 2. podtočkom (a) te uredbe kao i s obzirom na uvodne izjave 21. i 24. te uredbe,

treba tumačiti na način da:

s jedne strane, ako je u državi članici u fazi provedbe uzgojni program čiji je glavni cilj poboljšanje određene pasmine životinja, nadležno tijelo te države može odobriti novi uzgojni program koji je podnijelo drugo uzgojno udruženje, a koji se odnosi na istu pasminu životinja i na isto geografsko područje, s istim ciljem i u kojem su uzgojno valjane životinje odabrane iz uzgojne populacije uzgojnog programa koji je već u fazi provedbe, i, s druge strane, ako to odobrenje može ugroziti jedan ili više elemenata iz članka 10. stavka 1. točaka (a) do (c) Uredbe 2016/1012, to isto tijelo ima mogućnost odbiti odobrenje novog uzgojnog programa.

Potpisi